

Zatwierdzam
Z up. DYREKTORA
DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

25/01/2013
Renata Zielińska
ZASTĘPCA DYREKTORA

Warszawa, dnia

Protokół
z dziesiątego posiedzenia Grupy Tematycznej do spraw Podejścia Leader przy Grupie
Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

W dniach 11-12 grudnia 2012 roku w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się dziesiąte posiedzenie Grupy Tematycznej do spraw Podejścia Leader przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich – zwanej dalej „GTL”. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele lokalnych grup działania, przedstawiciele samorządów województw, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Departamentu Rybołówstwa) a także przedstawiciel Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Kopia listy obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik do protokołu.

Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca Grupy, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich – Pani Renata Zielińska. Na wstępie przedstawiła program spotkania. Następnie poinformowała o zakończeniu prac nad zmianą „Regulaminu Grypy Tematycznej ds. Podejścia Leader przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich” oraz omówiła wprowadzone do niego zmiany (rozszerzono skład GTL, nie wprowadzono do regulaminu, pomimo wniosków ze strony członków GTL, możliwości zwrotu kosztów podróży ekspertów uczestniczących w GTL). Nowe brzmienie regulaminu zostało uzgodnione w trybie obiegowym a ostateczna wersja została przekazana członkom GTL przed posiedzeniem drogą elektroniczną.

Poproszono o wyjaśnienia dlaczego na posiedzenie GTL nie został zaproszony Pan Krzysztof Kwatera. Przewodnicząca wyjaśniła, iż Pan Krzysztof Kwatera nie jest członkiem GTL, ale może być zapraszany jako ekspert na wniosek członków GTL.

Zaproponowano by wprowadzić możliwość refundacji kosztów noclegów członków GTL. Propozycja nie została zaakceptowana z uwagi na to, że przedstawiciele lokalnych grup działania (LGD) mają możliwość pokrycia tych kosztów ze środków działania 431 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja”. Zauważono, że jest to utrudnione w przypadku gdy nie są znane z wyprzedzeniem terminy kolejnych posiedzeń GTL. Przewodnicząca poinformowała, że należy przyjąć, iż ze względu na przyspieszenie prac nad przyszłym okresem programowania, posiedzenia będą się odbywały nie rzadziej niż raz na 2 miesiące.

Zapytano o uczestnictwo w posiedzeniach GTL przedstawicieli lokalnych grup rybackich (LGR). Przewodnicząca poinformowała, iż na posiedzenia będą zapraszani przedstawiciele Departamentu Rybołówstwa oraz przedstawiciele LGR.

Przeprowadzono głosowanie w sprawie przyjęcia nowego brzmienia ww. regulaminu. Wszyscy uczestnicy głosowali za przyjęciem regulaminu. Następnie podjęto uchwałę w tej sprawie.

Następnym tematem podjętym podczas posiedzenia była wielkość/liczebność obszaru minimalnego objętego lokalną strategią rozwoju (LSR).

Przewodnicząca poinformowała, że minimum na poziomie 30 tys. mieszkańców zostało zaproponowane na podstawie symulacji wykonanych przez LGD oraz na podstawie ewaluacji przeprowadzonej na zlecenia MRiRW. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że małe LGD przeważnie mają zbyt niski potencjał by sprawnie wykonywać swoje zadania. W opinii MRiRW LGD obejmujące co najmniej 30 tys. mieszkańców ma wystarczający potencjał do obsługi naborów wniosków, aktywizacji oraz doradztwa. Wypowiedzi podczas spotkania wydają się potwierdzać przyjęte założenia. Poproszono o ustosunkowanie się do propozycji określenia minimalnej liczebności ludności obszaru objętego LSR na poziomie 30-40 tys. mieszkańców.

Uczestnicy spotkania wskazywali na to, iż określenie takiego progu jest problematyczne ze względu na różną specyfikę poszczególnych obszarów. Są obszary gdzie występuje wiele LGD o niskiej liczbie mieszkańców objętych strategiami. LGD nie wykazują zainteresowania ani powiększeniem przez przyłączenie kolejnych gmin (czasem nie ma takiej możliwości), ani łączeniem się z innymi grupami.

Zauważono, że wskazanie grupy minimalnej jako 30-tysiecznej może spowodować tendencję do podziału dużych grup. W szczególności przy założeniu, że mała grupa ma stałą kwotę na funkcjonowanie oraz przewidziane jest premiowanie dla grup mniejszych niż 80 tys. mieszkańców.

Kolejnym aspektem, który trzeba rozważyć podejmując taką decyzję jest ewentualną możliwość włączenia do LSR obszarów miejskich. Przewiduje się, iż większość strategii będzie wielofunduszowych, natomiast grupy są bardzo zainteresowane włączaniem obszarów miejskich do LSR. Wynika to choćby z tego, że inwestycje realizowane w miastach w celu wspierania inwestycje służące promocji żywności oraz organizacji rynków zbytu produkowanych na obszarach wiejskich powinny być finansowane z PROW, ponieważ wykonanie inwestycji tego typu w miastach przynosi korzyść obszarom wiejskim. Sprzyja to również tworzeniu miejsc pracy.

Przewodnicząca potwierdziła, że LGD mogą przygotowywać strategie wielofunduszowe obejmujące obszary miejskie, jednakże w przypadku gdy strategia ta będzie finansowana tylko z PROW to inwestycje w miastach nie będą mogły być finansowane, ponieważ definicja obszarów wiejskich zostanie utrzymana.

Stanowisko Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (MRR) w tej sprawie nie jest jeszcze potwierdzone. Możliwość finansowania takich operacji prawdopodobnie będzie tylko w przypadku strategii wielofunduszowych. W przypadku braku strategii wielofunduszowych bez finansowania z innego źródła niż EFRROW realizacja operacji liniowych, na obszarze miasta będzie uzależniona od zaangażowania środków miasta.

Zauważono, że w związku z możliwością włączenia do obszaru LGD obszarów miejskich należy zastanowić się nad określeniem górnej granicy wielkości miast włączanych do LGD, by „metropolia” nie decydowała o kierunkach działalności grupy.

Przewodnicząca podsumowując dyskusję dot. minimalnej liczebności obszarów objętych strategiami przypominała, iż 10 członków GTL jest za wielkością 30 tys. mieszkańców a 5 za 40 tys. W związku z tym planuje się aby próg został określony na poziomie 30 tys. mieszkańców. Następnie zobowiązała się do przedstawienia na kolejnym GTL informacji dot. możliwości włączenia do LSR miast większych niż 20 tys. oraz możliwości realizacji projektów w tych miastach, co wiąże się ze stanowiskiem MRR w tej sprawie.

Następnie poruszono kwestię relacji pomiędzy lokalnymi grupami działania oraz lokalnymi grupami rybackimi (LGR) występującymi na tym samym obszarze.

Zgodnie z projektami rozporządzeń UE na przyszły okres programowania przewiduje się istnienie tylko CLLD.

Jednym z rozwiązań mogłoby być połączenie istniejących LGD z LGR. Z obserwacji jednak wynika, iż LGR nie są zainteresowane przyłączeniem się do LGD, przede wszystkim z powodu finansowania z Europejskiego Funduszu Rybackiego na wyższym poziomie. Zauważono, że być może problem rozwiąże się automatycznie z uwagi na zmianę wskaźników stosowanych do określenia obszarów uprawnionych do objęcia pomocą z Funduszu Rybackiego (wskaźnik rybackości) albo z uwagi na sektorowość tego funduszu, natomiast obecnie występuje duży opór. W związku z tym dużo zależy od tego czy ww. wskaźnik nie ulegnie zmianie.

Pan Paweł Rodak poinformował, iż będzie to zależało od tego jaka będzie odpowiedź MRR w kwestii wielofunduszowości i jak daleko będzie chciał się zaangażować w CLLD. Natomiast już wiadomo, iż pewne zmiany zajdą, choćby sposób obliczania wskaźnika rybackości. Dużo też będzie zależało od rozwiązań przyjętych w konkursie, tzn. kto będzie dokonywał wyboru grup, jeżeli podmiot inny niż MRiRW to pewnie obszar uzależniony od rybactwa będzie określony przez MRiRW wcześniej na podstawie bardziej restrykcyjnych zasad niż obecnie. Potwierdził, iż grupy śródlądowe nadal będą należały do grupy docelowej programu oraz będzie możliwość utworzenia strategii „wiejsko-rybackich”.

Przewodnicząca zaznaczyła, iż teraz prowadzone są prace nad demarkacją między tymi dwoma funduszami. Podkreśliła też, że trzeba mieć na uwadze, że wysokość środków na podejście Leader w Europejskim Funduszu Rybackim w przyszłym okresie programowania może ulec zmianie. Może się zatem okazać, że LGR nie będą miały aż tyle środków.

Zauważono, iż część województw chce mieć możliwość wdrażania dwóch równoległych strategii na jednym obszarze, przy założeniu, że strategię te będą rozłączne.

Przewodnicząca potwierdziła, iż w przypadku stworzenia rozłącznych strategii nie będzie problemu z ich realizacją.

Wskazano, iż problematyczne jest jednak nakładanie się częściowe obszarów na których jednocześnie są wdrażane strategie „wiejskie” oraz „rybackie”. Przewiduje się, że w przypadku nakładania się obszarowego grup to nastąpi utworzenie nowych grup na bazie i z wykorzystaniem doświadczenia istniejących.

Zwrócono uwagę, iż zmiana „wskaźnika rybackości” może spowodować, że część gmin nie będzie mogła być objęta pomocą z Europejskiego Funduszu Rybackiego, co może skłonić te gminy do współpracy z obecnymi LGD. Powstaje jedynie pytanie w jaki sposób zakończyć działalność obecnie funkcjonującej grupy z zachowaniem zobowiązań podjętych w ramach tego kresu programowania.

Przewodnicząca zaproponowała, by kolejne posiedzenie GTL poświęcić problemowi tworzenia nowych grup (CLLD) z wykorzystaniem potencjału LGD i LGR. Dodała, iż nie powinno się tego traktować jako łączenia obecnych grup, lecz opracowanie nowej spójnej strategii. Przewodnicząca zwróciła się z prośbą do Przedstawiciela DRYB o szersze omówienie problemu na przyszłym GTL.

Następnym tematem poruszonym podczas posiedzenia była forma prawna przyszłych grup (CLLD). Członkowie grupy otrzymali materiały przygotowane przez MRiRW dot. tego problemu.

Przewodnicząca poinformowała, iż proponuje się zastosowanie jednolitej formy prawnej dla wszystkich grup tj. „specjalnego” stowarzyszenia. Przepisy szczegółowe znalazłyby się w ustawie ROW. Oczywiście grupy miałyby przewidziany okres przejściowy ma dokonanie zmiany formy prawnej.

Poproszono o wskazanie przyczyn wyeliminowania formy prawnej fundacji, ponieważ fundacje bardzo sprawnie funkcjonują.

Przewodnicząca wskazała na problemy związane choćby z nadzorem sprawowanym nad różnorodnymi formami prawnymi przez różne podmioty. Stosowanie jednolitej formy prawnej pozwala na skonstruowanie prostszego systemu wdrażania programu.

Zwrócono uwagę na problemy z zakończeniem działalności przez fundacje, ponieważ nie ma przepisów regulujących ten proces. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, iż jest to proces trudny. Prowadzony podobnie jak w przypadku likwidacji spółki z o.o., co oczywiście wiąże się z pewnymi problemami. Nie występuje coś takiego jak następstwo prawne, raczej jest to zakończenie działalności niż przekształcenie. Dla LGD nie bez znaczenia jest też utrata w razie likwidacji np. zdobytej przez lata historii kredytowej.

Przewodnicząca poinformowała, iż te wszystkie powyższe kwestie musiałyby być uregulowane w nowych przepisach.

Pozytywnie odniesiono się do propozycji ujednoczenia formy prawnej ale też wskazano na słabości stosowania jednolitej formy w postaci stowarzyszenia. Forma stowarzyszenia rodzi pewne problemy w sytuacji gdy grupa ma stać się jednym z beneficjentów działania 413. Stowarzyszenie nie posiada kapitału zakładowego, który mógłby stanowić zabezpieczenie

zobowiązań podjętych przez to stowarzyszenie. Zauważono, że warto by było pomyśleć o przepisach analogicznych jak w KSH.

Zaproponowano rozważenie rozwiązań stosowanych w Irlandii, gdzie grupy mają formę prawną zbliżoną do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz ustanowiony specjalny fundusz, który ma za zadanie zabezpieczać grupy od odpowiedzialności finansowej. Jednakże zastosowanie takie formy prawnej spowodowałoby wykluczenie LGD ze wsparcia z innych międzynarodowych mechanizmów pomocy (fundusz szwajcarski, norweski, fundusz inicjatyw obywatelskich), a teraz wiele grup z tej pomocy korzysta.

Podniesiono również kwestię przeniesienia zobowiązań dotychczasowych grup na nową organizację, w przypadku gdy dotychczasowa LGR zostanie podzielona pomiędzy dwie LGD.

Przewodnicząca poinformowała, iż kwestia przejęcia zobowiązań wynikających z umów przyznania pomocy oraz umowy tzw. „ramowej”, zawartych w okresie 2007-2013 musiałaby zostać uregulowana w nowych przepisach.

Przewodnicząca poprosiła o przeprowadzenie głosowania w sprawie formy prawnej LGD. Za jednolitą firmą prawną opowiedziało się 11 uczestników, przeciw było 3 oraz 3 wstrzymały się od głosu. Przewodnicząca poinformowała, iż MRiRW będzie pracowało nad jednolitą formą prawną.

Następnie przewodnicząca przybliżyła treść materiału dot. proponowanej struktury LGD

Najwięcej wątpliwości uczestników posiedzenia wzbudziła propozycja rezygnacji z zakazu łączenia funkcji przez członków zarządu LGD, członków organu kontroli wewnętrznej z funkcją członka rady. Propozycja wynika z tego, że zarząd, który odpowiada za działalność całej LGD nie ma obecnie wpływu na działalność rady. Podkreślono, iż proponowana zmiana tylko dopuści możliwość łączenia funkcji w zarządzie i w radzie co nie oznacza konieczności korzystania z tego prawa.

Zwrócono uwagę, że organ decyzyjny – rada nie występuje w ustawie o stowarzyszeniach, jedynie w statucie. Wskazano na problemy w stosowaniu przepisu, iż „Rada wybierana jest przez walne zebranie członków lokalnej grupy działania spośród członków tego zebrania”. Zwrócono uwagę na to, że występują dodatkowe trudności w wyborze członków do rady, ponieważ np. członkiem partnerstwa jest gmina, natomiast w zebraniu bierze udział wójt. Natomiast źle użyte określenie w uchwale powoduje, iż uchwała będzie niezgodna z prawem. Zaproponowano by w nowych przepisach zrezygnować również z ww. zapisu.

Zauważono, że w grupach wielofunduszowych prawdopodobnie konieczne będzie utworzenie odrębnych organów decyzyjnych (rad, komitetów) do każdego funduszu, ponieważ zgodnie z projektem rozporządzenia dot. programu rybackiego w grupach wielofunduszowych projekty związane z rybactwem są wybierane przez oddzielny komitet. Zaproponowano umożliwienie utworzenia kilku rad (komisji), które byłyby wyspecjalizowane w ocenie pewnej grupy operacji (obecnie funkcjonujące podgrupy rady mają charakter doradczy - nie podejmują decyzji).

Kolejnym tematem posiedzenia były zadania LGD w przyszłym okresie programowania.

Proponuje się by zadania LGD uległy poszerzeniu. LGD będzie umocowana m.in. do ogłaszania konkursów, weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy przede wszystkim pod względem poprawności formalnej i zgodności z LSR i lokalnymi kryteriami wyboru, wzywania Wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku (do SW do ostatecznej weryfikacji przekazywane będą jedynie wnioski wybrane przez LGD), pozostawiania bez rozpatrzenia wniosków, określenia kwoty wsparcia na dany projekt, opiniowanie projektów realizowanych na obszarze objętym LSR.

Szczególne zainteresowanie wzbudziła propozycja opiniowania przez LGD projektów realizowanych na obszarze objętym LSR. W związku z tym rozważano sposób zastosowania przepisu (projektu) rozporządzenia dot. wdrażania PROW w przyszłym okresie programowania, który mówi, „inwestycja kwalifikuje się do wsparcia, jeżeli mieści się w strategii”. Oznacza to, że ta zgodność musi być przez kogoś zweryfikowana. Zachodzi tylko wątpliwość czy LGD powinna wyrażać zgodę czy tylko opiniować projekt. Wyrażono opinię, iż można to osiągnąć przez zapewnienie spójności pomiędzy strategiami wdrażanym na danym na obszarze oraz z lokalną strategią, mając na uwadze, że LSR ma być spójna ze strategiami wdrażanymi na obszarze, co nie oznacza, że strategie te mają się zawierać w LSR. Ważne jest by w ramach by z tego samego programu (np. PROW) nie finansować operacji, które się wzajemnie wykluczają.

Dalsza część dyskusji skupiła się przede wszystkim na możliwości (lub jej braku) realizacji takich samych projektów ze środków LGD oraz środków samorządu wojewódzkiego. Związana jest z tym rola LGD polegająca na wskazaniu obszarów tematycznych, które będą wskazane w strategiach, a przez co operacje z tych zakresów nie będą mogły być finansowane z konkursów regionalnych.

Przewodnicząca poprosiła o opinię czy są jakieś głosy przeciw umożliwieniu realizacji projektów przez LGD wg zasad dotychczasowych oraz jako projekty parasolowe. Sprzeciwu nie zgłoszono. Zaznaczono, że strategie nie mogą być wdrażane jedynie za pomocą projektów „parasolowych”. Wynika to z tego, że w takim projekcie LGD jest beneficjentem, w związku z tym nie realizuje innych zadań nałożonych przepisami UE na LGD. Realizacja takich projektów wymaga uzasadnienia z jakiego względu operacje w nim zawarte nie mogą być realizowane standardową procedurą. W związku z tym projekty te powinny stanowić margines strategii, na pewno nie więcej niż 30% budżetu na działanie. Trzeba zaznaczyć, że w systemie jako beneficjent widoczna będzie tylko LGD i to ona będzie ponosiła pełną odpowiedzialność za realizację operacji.

Wiele emocji zbudziła dyskusja na temat efektywności obecnego i przyszłego systemu wdrażania podejścia Leader w Polsce. Wszyscy zgodzili się co do tego, że obecny system jest praco- i czasochłonny, a LGD postrzegane są jako dodatkowy szczebel administracyjny. Stanowi to argument za przekazaniem grupom dodatkowych zadań oraz wyższych środków na wykonywanie tych zadań (obawa czy nawet 30 tysięczna grupa będzie miała wystarczający potencjał do ich przejęcia). Przekazanie grupom weryfikacji formalnej wniosków oraz późniejsze przekazanie tych wniosków do SW zostało odebrane jako niepotrzebne powtarzanie tych samych czynności. Wydaje się to jednak konieczne ze względu na to, że umowę przyznania pomocy z beneficjentem podpisuje samorząd

województwa. Oznacza to, że przejmuje on na siebie odpowiedzialność i obowiązki wynikające z tej umowy, dlatego powinien zweryfikować poprawność oceny wniosku przeprowadzonej przez LGD. Rozważano możliwość zawierania umów pomiędzy LGD oraz beneficjentem, a także zawierania umów trójstronnych (beneficjent, LGD i SW). Zauważono jednak, że w żadnym kraju członkowskim UE umowa nie jest podpisywana przez LGD zanim podmiot wdrażający jej nie zweryfikuje, co oznacza, że wszędzie pewne czynności są powtarzane.

Rozważano również możliwość ogłaszania przez LGD tylko konkursów na fiszki projektowe (dowolna forma np. wniosek bez załączników). Praca doradcza LGD ograniczyłaby się tylko do pracy nad fiskami wybranymi. Oznaczałoby to ściślejszą i efektywniejszą współpracę LGD i wnioskodawcy nad późniejszym wnioskiem. LGD nie chcą jednak być obciążone obowiązkiem współpracy przy przygotowywaniu konkretnych wniosków. Niektóre grupy posiadają już doświadczenia w stosowaniu fiszek projektowych składanych na pewien czas przed konkursem. Ich zdaniem skutkuje to znacznym wzrostem jakości składanych w ramach naboru wniosków. Zauważono, iż fiszki projektowe mogą się być stosowane przede wszystkim w ramach projektów parasolowych.

Następnie skupiono się nad sposobem wdrażania projektów współpracy.

Pani Beata Rodak streściła pokrótce materiał przesłany przed posiedzeniem.

Zmianie ulegnie sposób podziału budżetu tzn. budżet na działanie wdrażanie projektów współpracy będzie centralny, a nie przypisany do LGD, ponieważ dotychczasowy sposób się nie sprawdza (mamy 20% kontraktację, a 7% płatność). Jedne LGD argumentują, iż spowodowane jest to małym budżetem na to działanie, inne LGD nie realizują takich projektów. Limit na grupę ma być dość wysoki ok. 300 tys. zł, aby grupy zainteresowane takimi projektami mogły zrobić tych projektów kilka. Proponuje się aby nabór na to działanie był naborem ciągłym. Zatem pomoc będzie przyznawana wg kolejności złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Oznacza to, że nie będzie konkurencji między projektami. Konkurencja rozpocznie się, gdy kwota obejmująca złożone wnioski przekroczy środki przewidziane w programie na to działanie. Pojawi się wtedy konieczność „pilnowania” limitów, do czego niezbędne będzie narzędzie informatyczne. Kryteria wyboru projektów współpracy będą określone w rozporządzeniu. Obecne kryteria dostępu zostaną podtrzymane, minimum punktowe również. Jeżeli wniosków będzie więcej niż dostępnych środków konieczne będzie rankingowanie projektów. Rozważa się zastosowanie różnych kryteriów. W pierwszej kolejności mają pomoc otrzymać te LGD, które jeszcze pomocy w ramach tego działania nie otrzymały. Następnie te LGD, które miały projekty ocenione na wyższą liczbę punktów, a w ostateczności decydująca może być kolejność złożenia wniosku. Bierzymy pod uwagę możliwość premiowania projektów międzynarodowych. Kolejność stosowania tych kryteriów jest do dyskusji. Projekty nie muszą znajdować się w LSR (nie jest to działanie obowiązkowe), ale jeżeli projekt zostanie w niej zawarty to muszą być zawarte w niej wskaźniki dotyczące projektu. Jeżeli nie będzie ich w LSR to konieczny będzie aneks do umowy ramowej, co wiąże się z podniesieniem wartości pewnych wskaźników albo ich dodanie. LSR musi zawierać wskazanie po co ten projekt jest.

Propozycja utworzenia budżetu centralnego, przy utrzymaniu regionalnego systemu wdrażania nie znalazła dominującego poparcia. Proponowano również podział środków na budżety regionalne oraz wersje tzw. mieszane (dwustopniowe) tzn. podział środków na grupy a następnie po upływie określonego czasu (różne propozycje terminów) przesunięcie niewykorzystanych środków do budżetu centralnego. Zaproponowano też wersję kompromisową tzn. środki były by podzielone na mieszkańca objętego LSR, ale przypisane do regionu.

Następnie Pani Joanna Gierulska podsumowała dyskusję zwracając uwagę, iż:

- większość realizowanych projektów współpracy to projekty międzywojewódzkie, w związku z tym korzystanie ze środków podzielonych na regiony będzie skomplikowane,
- dotychczasowy sposób podziału środków nie pozwolił na pełne wykorzystanie tych środków,
- w odniesieniu do obaw o dominację dużych grup w konkursach poinformowała o możliwości wprowadzenia dodatkowych kryteriów np. premiowanie grup, które dotąd nie otrzymały środków na realizację projektów współpracy,
- warto odstąpić od limitu na grupę w celu uzyskania większej kwoty środków na jeden projekt,
- system mieszany spowoduje zbyt skomplikowanie procesu wdrażania.

Przeprowadzono głosowanie. Większość uczestników posiedzenia opowiedziała się za systemem mieszanym, choć część opowiedziała się za budżetem centralnym. Przewodnicząca podkreśliła też, iż jest to początek dyskusji, a MRiRW jest otwarte na propozycje.

Pani Joanna Gierulska poprosiła o przygotowanie na piśmie kilku opisów zaproponowanych rozwiązań ze wskazaniem wad i zalet każdego z nich (trzy propozycje SW, LGD oraz MRiRW). Proponowany termin – to 21 grudnia 2012 r. MRiRW również uzupełni swój materiał o wskazanie wad i zalet proponowanego rozwiązania.

Następnie został poruszony temat zakresu strategii.

Podstawą dyskusji był postulat by wykluczyć dwutorowość wdrażania tych samych operacji na tym samym obszarze. Zwrócono uwagę iż na każdym obszarze należy realizować liczne inwestycje; nie można też dopuścić do sytuacji, że gminy nieobjęte strategią nie otrzymają wsparcia. W związku z tym rozważano znalezienie dla LGD pewnej niszy tematycznej. Zachodzi jednak pytanie czy LGD byłyby skłonne skupić się na pewnych tematach. Zaproponowano by wyodrębnić pewne zakresy, które LGD może wskazać w swojej strategii. Zakresy te nie byłyby wdrażane ścieżką wojewódzką. Oznacza to, że LGD wdrażałaby zakresy w ramach odnowy, różnicowania, mikroprzedsiębiorstw itp. Jednocześnie nie można dopuścić do sytuacji, że beneficjenci z obszaru objętego LSR nie będą mogli skorzystać z pomocy województwa.

Pani Joanna Gierulska podsumowała dyskusję, z której wynikało, iż katalog tematyczny (menu), z którego LGD mogą wybrać tematy wdrażane w ramach strategii powinien być

maksymalnie szeroki, przy jednoczesnym obowiązku wskazania bardzo szczegółowych zakresów w poszczególnych strategiach. Podkreśliła również, że wskazywanie w strategii szerokiego zakresu może doprowadzić do tego, że środki, pozostające w gestii grupy będą wystarczające na wykonanie inwestycji tylko w części zakresów, co spowoduje problemy z osiągnięciem zakładanych wskaźników. Dlatego LGD powinna dobrać zakresy do strategii mając na względzie środki jakimi będzie dysponować.

Zauważono, iż oznacza to ogromne zróżnicowanie strategii. Jest to zjawisko pozytywne, ponieważ teraz ok. 89% strategii to strategie nastawione na turystykę, ale jednocześnie oznacza to trudności z badaniem „linii demarkacyjnej”, tzn. określeniem które rodzaje operacji mogą być realizowane ścieżką wojewódzką, a które ze środków LGD. Weryfikacja / opiniowanie takich projektów powinna być prowadzona przez podmiot, który najlepiej zna własną strategię tj. przez LGD. Pozytywna opinia LGD oznaczałaby, że projekt będzie finansowany w ramach strategii, natomiast negatywna opinia – projekt może być sfinansowany ze środków województwa. (Odrębnym problemem jest opiniowanie przez LGD projektów, w okresie, kiedy LGD nie posiada już środków na wdrażanie operacji.) Oznaczałoby to prawdopodobnie, że wszystkie wnioski, na operacje, które mieszczą się w tym szerokim katalogu tematycznym (które potencjalnie mogłyby być wdrażane przez podejście Leader), musiałyby trafić do LGD. Wiąże się z tym ogromne zaangażowanie LGD.

Podejście do zakresu strategii było bardzo zróżnicowane, - od stanowiska, iż strategia powinna być bardzo szeroka, kompleksowa, obejmująca operacje ze wszystkich działań PROW i innych programów wdrażanych na obszarze, do stanowiska, iż w ramach strategii powinniśmy robić tylko takie operacje, których nie można zrealizować nigdzie indziej. Zauważono, iż ze względu na ograniczone środki zakres strategii pewnie będzie ograniczony.

Pani Joanna Gierulska poprosiła o weryfikację merytoryczną propozycji zakresu strategii przygotowaną przez MRiRW. Poprosiła o wskazanie tematów, które byłyby pożądane z punktu widzenia grup, a które nie zostały ujęte w tym opracowaniu, a mieszczą się również w zakresie wskazanym w projekcie rozporządzenia.

Kolejnym tematem poruszonym na posiedzeniu był system finansowania LGD.

Projekt rozporządzenia dot. EFRROW nadal przewiduje pomoc w formie refundacji. Nadal też przewiduje się zaliczki jedynie na operacje inwestycyjne oraz koszty bieżące LGD i animacje do 50% przy ustanowieniu gwarancji bankowej lub równoważnej.

MRiRW próbuje wynegocjować zaliczki na pozostałe projekty. Dodatkowo pracuje nad możliwością zaliczkowania ze środków krajowych (na ryzyko państwa) bez konieczności przedstawiania gwarancji bankowych lub równoważnych. Inicjatywa Polski nie znalazła poparcia wśród innych państw członkowskich. Sukcesem obecnie jest to, że dyskusja na tym zagadnieniu nie została zakończona.

Rozważa się zastosowanie ryczałtów w wysokości 100 tys. Euro.

Budżet na funkcjonowanie lokalnej grupy działania będzie rozdysponowany z uwzględnieniem liczby mieszkańców. Nie oznacza to jednak, że kwota środków będzie wprost proporcjonalna do ilości mieszkańców. Proponuje się wprowadzenie dodatkowego

kryterium uzależniającego ilość środków od oceny LGD oraz LSR w konkursie na wybór. Premiowane byłyby także grupy nie większe niż 80 tys. mieszkańców. Propozycja dotycząca premiowania grup o pewnej wielkości była szeroko dyskutowana i nie spotkała się z aprobatą większości

Proponuje się także poziom refundacji w ramach funkcjonowania w wysokości 95% kosztów kwalifikowalnych, przy rozszerzonym katalogu kosztów kwalifikowalnych. Zmiana ma spowodować bardziej racjonalne gospodarowanie środkami przez LGD. Propozycja nie została zaakceptowana.

Gościnnie w posiedzeniu uczestniczyła Pani Urszula Budziech-Szukała, która przedstawiła prezentację dot. prognozowanego budżetu CLLD, zawartości umowy partnerskiej, programów operacyjnych, koordynacji i wielofunduszowości, oraz postrzegania obecnego systemu wdrażania podejścia Leader w Polsce.

Zostały też przekazane informacje na temat bieżącej działalności MRiRW. Poinformowano o zakończeniu prac legislacyjnych nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „*Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju*” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 138, poz. 868, z późn. zm.) tj. przekazaniu projektu do podpisu przez Ministra.

Na zakończenie spotkania Pani Joanna Gierulska poprosiła o przedstawienie przez uczestników GTL uzgodnionych opinii (jeden uzgodniony dokument na każdy temat) odnośnie:

- propozycji przebiegu wyboru LGD,
- liczenia budżetu na LSR,
- liczenia budżetu na funkcjonowanie LGD oraz aktywizację,
- struktury LGD,
- roli LGD,
- systemu wdrażania i budżetu dla działania wdrażanie projektów współpracy (ze wskazaniem plusów i minusów).

Podstawą pracy mogą być materiały MRiRW przekazane przed niniejszym posiedzeniem GTL. Proponuje się pracę nad tymi zagadnieniami w możliwie najszerszym gronie (znacznie przekraczającym skład GTL), najlepiej ze wszystkimi LGD.

Termin przesłania ww. opinii do MRiRW 11 stycznia 2013 r.

Protokół sporządziła: Sylwia Staniuk.

